STINE BOLTHER

JUSSI ADLER-OLSEN

LINE HOLM

Dode zielen zingen niet

Vertaald door Kor de Vries

2025 Prometheus Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Oorspronkelijke titel *Døde sjæle synger ikke*
© 2025 Jussi Adler-Olsen, Stine Bolther en Line Holm
© 2025 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en Kor de Vries
Omslagontwerp en -beeld Studio Rubio
Foto auteur Tine Harden
Zetwerk ZetSpiegel, Best
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 5924 5

PROLOOG

JAKOB

November 1989

Zodra Jakob bijkwam, merkte hij de kou weer. Ze beet in zijn vingers en klemde om zijn opengehaalde voeten.

Het moest dicht bij het vriespunt zijn, zijn adem vormde witte wolkjes damp voor zijn mond. Zelfs zijn naakte schouders leken in het donker te dampen, maar zijn balzak was in de kou verschrompeld, hij hing als een walnoot tussen zijn benen en deed zeer, alsof hij er een punter tegenaan had gekregen. Hij wilde dat hij voorover kon buigen, zich kon oprollen als het slangenmens dat hij ooit in Cirkus Benneweis had gezien, dan zou hij over zijn geslachtsdelen, vingers en tenen blazen. Alles opwarmen. Vooral zijn tenen, Lise had altijd gezegd dat een jongen met een stem als de zijne nooit koude voeten mocht krijgen.

Maar hij kon niets doen.

Ze hadden zijn handen aan de achterkant van de boom samengebonden, dus hier stond hij, naakt en alleen, aan de oever van een zwart meer, tegen een eikenboom gedrukt. De rafelige bast sneed in zijn wang, zijn ribben en de dunne huid van zijn borst, en hij wilde het allerliefst weer flauwvallen. Verdwijnen naar een plek waar het warm en prettig was. Maar hoe deed je dat? Hij was immers nog maar tien jaar, hij was nog nooit eerder flauwgevallen.

Hij draaide zijn hoofd en zag zijn lichtblauwe pyjama en de gestreepte onderbroek schuin achter zich. Zijn kleren waren vies. En nat. Ze hadden hem zijn kleren van zijn lijf getrokken en er daarna

overheen gepist, en over hem heen, voordat ze weggingen. De urine lag als een opgedroogd laagje op zijn benen en lendenen en brandde op zijn huid, alsof mieren en knaagkevers over hem heen kropen.

Hoelang had hij hier gestaan? Hij wist het amper. Het gejoel en gejouw waren allang weggestorven, alleen de nachtelijke geluiden waren overgebleven, en het donker en de uitputting hadden zijn gevoel voor tijd buiten werking gesteld.

Hij liet zijn hoofd op zijn schouder vallen. Zijn lichaam had zin om het op te geven, toen geritsel vlakbij zich vermengde met het gefluister van de wind in de kale takken om hem heen. Hij keek naar beneden. Er zat een merel aan zijn voeten.

'Waar ben jij vandaan gekomen?' fluisterde hij.

De vogel klapwiekte in het donker, vloog op, ging op Jakobs bovenarm zitten en staarde hem met zijn knipperende zwarte ogen aan. Het dierlijke en zwarte van de vogel bekroop hem, en hij sloot zijn ogen en fluisterde tegen het dier dat het hem niet uitmaakte of hij door God of door de duivel was gestuurd, als een van hen beiden hem nu maar wilde helpen.

Hij werd wakker door het geluid van stemmen achter zich. De merel op zijn arm was verdwenen.

Jakob draaide zijn hoofd. Tommy zat tegen een paal met een grijsschimmelige reddingsboei aan bij de oever van het meer. Net als Jakob was hij net tien geworden, maar de blonde Tommy was een halve kop kleiner en zo mager als een insect.

'Ik wil naar huis,' zei hij.

'Hou je kop, Tommy, ik kan er toch zeker niets aan doen dat we verkeerd zijn gelopen.' Berg, een van de oudste jongens van het jongenskoor, kwam uit het bos stappen. 'Vang! Jij zei dat het schoolkamp naar het zuiden was. Waar is het zuiden in godsnaam?'

Mads-Peter Vang dook met tegenzin achter een boom vandaan. De stevige West-Jut was elf jaar en de jongste generatie in een ononderbroken lijn zwijgzame vissers. Hij wees met zijn wijsvinger naar een bospad verderop. 'Ik zei toch dat het die kant op was.' Hij praatte zacht en vermeed zorgvuldig om naar Jakob te kijken. 'Waren jullie van plan hem hier de hele nacht te laten blijven? Hij kan doodgaan als er vorst komt.'

‘Wie zegt er dan dat er vorst komt? Jouw dikke, vette knieën?’ Konrad, een benige jongen met achterovergekamd haar en een voortdurend arrogante gezichtsuitdrukking, stapte over de zwemsteiger heen en weer.

‘Wat als hij ons verklikt?’ klonk het uit Tommy’s mond. Hij was degene die had voorgesteld om over Jakob heen te pissen, erop gebrand om indruk op de oudere jongens te maken. Nu klonk hij niet meer zo overmoedig.

‘Dat moet hij verdomme maar eens proberen.’ De ogen van Berg schoten heen en weer. Hij was een knappe, verwende jongen, die tot Jakobs komst de onbetwiste bezitter van de prachtigste stem was geweest. Nu waren Berg en Konrad dertien geworden, ze konden elk moment de baard in de keel krijgen.

‘Ik zeg niks.’ Jakob was verbaasd dat hij überhaupt kon praten, zo droog was zijn mond.

Konrad draaide zijn hoofd en kwam langzaam als een hyena dichterbij. ‘Potverdomme, zeg. Wat stinkt hier zo?’ Hij ging achter Jakob staan en liet zijn neusgaten trillen. ‘Het stinkt hier naar pis, man.’

Ook Berg kwam dichterbij, een glimlach verscheen in zijn ene mondhoek, toen hij over het jammerlijke stapeltje kleren van Jakob heen boog. ‘Je hebt gelijk, het stinkt hier echt. Zo’n smerig varken kunnen we zeker niet naar de slaapzaal mee terugnemen, Vang.’

‘Laat hem zich dan wassen. Hij kan mijn trui krijgen.’ Vang trok zijn IJslandse trui uit.

‘Goed idee!’ Berg wees met een vingerknip naar Vang, voor hij zich omdraaide.

Hij stapte om de boom heen en al snel voelde Jakob het touw om zijn polsen losgaan, maar Konrad greep Jakobs bovenarm, alsof hij zou wegvluchten. Alsof hij dat zou kúnnen. Zijn voeten voelden als ijsklompen, zijn benen als gelei, ze konden hem amper dragen toen Konrad hem bij de boom wegsleepte naar de zwemsteiger toe.

‘Luister eens, wonderkind.’ Berg ging heel dicht bij Jakob staan. Hij was minstens een kop groter en sprak zachtjes en grommend. ‘Spring erin.’

Jakob durfde niet op te kijken. ‘Ik kan niet zwemmen.’ De paniek

verspreidde zich van zijn middenrif naar zijn onderlijf. Hij kon zijn plas gewoon niet meer ophouden.

'Godsamme, zeg.' Konrad trok een grimas alsof hij moest overgeven. 'Heb jij geen manieren?' Hij trok hard aan Jakobs arm, trok hem dichter naar de rand van de zwemsteiger.

'Hé… Zijn jullie gek geworden?' Vang bekeek het tafereel met wijd opengesperde ogen. 'Dát was niet wat ik bedoelde. Het meer kan twee meter diep zijn. Bodemloos.'

Jakob staarde in het zwarte water. Vang had gelijk. Je kon de bodem niet zien, al helemaal niet in het donker. Misschien was het wel niet eens een meer maar een moeras en moerassen waren verraderlijk, zoveel wist hij wel, moerasslijk kon zelfs volwassen mannen naar beneden trekken.

Tommy kwam van achteren aanrennen en Jakob zag iets lichtblauws door het donker flapperen. Hij keek naar het meer, zijn pyjamajasje landde twee, drie meter verder op het wateroppervlak.

'Je moet maar snel je nachtgoed ophalen.' Berg keek hem met een wolfachtige uitdrukking aan. 'Kom op. Je wilt toch graag mee terug naar het schoolkamp?'

'Ik *kan niet… zwemmen*.' Jakob probeerde op de steiger te stampen, maar zijn voet deed pijn.

'Je haalt het nu op.'

Berg gaf Jakob een duw, waardoor hij zijn evenwicht verloor. Konrads armen sloten zich om hem heen, zijn voeten moesten de steiger loslaten toen Berg zijn benen pakte.

Ze zwaaiden hem een keer in de lucht en toen belandde hij met zijn gezicht en zijn borst vooruit in het water. De kou sloeg alle lucht uit hem. Hij hapte ongecontroleerd naar adem en probeerde zijn hoofd boven water te houden door in het zwarte water van het meer te slaan en te schoppen als een hond. Zijn voeten probeerden de bodem te vinden, ze schraapten langs wat vettigs en sponzigs, maar vonden niets wat hem kon dragen.

Hij kon iemand horen schreeuwen, maar verstond de woorden niet. De kou drong nu helemaal door tot in zijn botten, het water wilde zijn mond en zijn keel in. Hij moest hier weg als hij niet dood wilde gaan, dat wist hij wel, maar hij kon zich niet oriënteren. Hij had geen idee wat voor en achter was, boven en onder, zijn zintui-

gen waren verlamd door de kou en alles was donker. Donker water, donkere nacht, donker bos.

Iets hards raakte zijn hoofd. Een steen? Toen nog een. Een derde steen raakte zijn slaap, maar hij voelde het nauwelijks. De kou, die zo intens was geweest, liet haar greep op hem los, nu voelde hij zich plotseling warm, en hij dacht dat hij zich net zo goed aan deze zachte, verlokkende warmte kon overgeven.

Zouden zijn ouders nu verdrietig worden? Asger en Lise in elk geval wel.

Zo dacht hij, toen zijn laatste krachten hem verlieten en het water zich boven zijn hoofd sloot.

Vrijdag 29 september 2023

I

GRY

Hij stond voor de deur te slingeren, voorovergebogen als een bijziende oude man, terwijl hij met de sleutelbos stond te prutsen. Er zaten meer dan vijftig sleutels aan de metalen ring. Voor zover Gry wist, pasten ze op alles, van oude archiefkasten tot een paar deelfietsen die de gemeente had gekocht op aanraden van een gewiekst adviesbureau, en hij was klaarblijkelijk van plan ze een voor een te proberen.

'Ik weet het niet goed, Kevin… Zullen we teruggaan naar de anderen? We kunnen vast wel ergens een kiosk vinden?' Ze keek ongeduldig over zijn schouder naar haar minstens tien jaar jongere chef. Zijn fijne motoriek was zo'n vier, vijf drankjes geleden verdwenen.

'Ik moet gewoon even het gaatje vinden…' Hij keek haar met waterige ogen aan en gniffelde vervolgens. 'Dat zei ik gisteren ook al.'

Ze wilde plichtmatig glimlachen, maar het gevoel van een deur die ergens in het gebouw openging en werd dichtgeslagen eiste al haar aandacht op. Als je al vijftien jaar elke dag op de afdeling Gezondheidszorg en Welzijn doorbracht, kon je zelfs de allerkleinst zucht van het gebouw in je botten voelen.

'Kevin, laten we het vergeten,' probeerde ze nogmaals.

'Hou nou je mond, Gro. Ik heb hem bijna.' De afdelingschef ging op zijn knieën zitten om op ooghoogte met het sleutelgat te komen.

'Gry… Ik heet *Gry*.' Ze probeerde haar stem rustig te houden, maar de vernedering brandde in haar, en rode vlekken verspreidden zich over haar wangen en haar hals.

De collega's van de afdeling hadden sinds drie uur vanmiddag blikjes bier en wijn uit kartonnen pakken gedronken, en het avondeten was niet veel meer geworden dan een paar zakken chips die van hand tot hand gingen. Om zes uur had Gitta van Werving en Selectie haar schoenen uitgetrokken en een bluetoothspeaker aan haar telefoon gekoppeld, terwijl Bo van Financiën binnen een sigaret had opgestoken. Niemand was er al van plan om naar huis te gaan voor het weekend en toen had Kevin haar opgezocht.

'Volgens mij heb jij de sleutel voor een écht feestje,' had hij gezegd. Zijn adem stonk zurig naar bier, maar hij glimlachte breed en ze stond versteld en was tegelijkertijd bedremmeld dat de jonge afdelingschef met zijn hoge jukbeenderen juist haar als gesprekspartner had uitgekozen.

Zelf was ze 53 jaar en chronisch single met een beginnende hoge bloeddruk, jongere mannen gunden haar normaal gesproken geen blik waardig, maar hier zat hij, vol vragen over haar verantwoordelijkheden, iets waarvoor geen enkele levende ziel zich voorheen had geïnteresseerd.

Al snel had hij zijn ene voet op haar bureaustoel getild, zodat zijn schoenpunten haar dijen aanraakten. Liefkoosde hij haar nou ronduit? Naarmate de wijn uit de kartonnen pakken opraakte, was Gry beginnen te geloven dat het er zo voor stond, en toen hij haar uiteindelijk had gevraagd hem naar de gang te volgen, voelde ze zich seksueel enthousiaster dan ze in geen jaren was geweest.

'Neem je sleutels mee,' had hij gefluisterd, en ze was er zeker van geweest dat het haar nu zou overkomen: het soort onverantwoorde seks met een middenmanager waar ze anderen alleen over had horen vertellen. Kevin zou een geschikt vertrek vinden, de deur achter hen op slot doen, haar de kleren van het lijf trekken en haar, de meest ervaren en rijpe vrouw, vragen om te neuken.

Iedereen wist dat zij in het bezit was van de legendarische sleutelbos die alle gesloten deuren in het gebouw kon openen. Dat zorgde ervoor dat ze zich betekenisvol voelde. Was er een toiletdeur vast komen te zitten? Gry had de sleutel. Was er een deur te vroeg

dichtgevallen? Haal Gry er maar bij. Wilde een jonge, knappe man seks op het kopieerapparaat? Bel Gry dan toch, verdorie!

Maar toen ze bij de printerruimte kwamen had Kevin haar er gewoon langsgetrokken. Ook het vergaderlokaal met de zachte bank was hij zonder aarzelen voorbijgelopen.

'Waar gaan we naartoe?' had ze gevraagd, terwijl ze probeerde zijn snelle stappen door de gang bij te houden.

'De wijnkelder. We hebben geen *juice* meer, verdomme.'

De 'wijnkelder' lag niet onder het gebouw, maar was een werkkamer aan het eind van de gang. Hier had Gunvor geresideerd, een oudere vrouw die was gespecialiseerd in het aanbod betreffende dementie, tot de late zomer in 2019, toen de pas aangestelde Kevin in een roes van 'nu beslis ik'-acties haar op een schandalige manier had ontslagen. Een paar dagen voor haar dertigjarig jubileum, overigens.

Niemand had Gunvors werkkamer willen overnemen, het voelde als grafroof, dus in de loop van de tijd werd het vertrek een depot voor de voorraad wijn van de afdeling. Er was rode wijn voor diverse recepties, cava voor jubilarissen en overgebleven spullen uit de kerstpakketten van medewerkers, alles bij elkaar stond 'de wijnkelder' vol met honderden flessen, die door de servicemedewerkers slechts zelden werden geteld.

'Daar mogen we niet van pakken. Dat is diefstal!' Gry had spijt gehad van de woorden zodra ze Kevins reactie zag. Er was een rimpel tevoorschijn gekomen tussen zijn twee donkere wenkbrauwen.

'Ben je vergeten dat ik in deze hut de baas ben? We lenen ze alleen maar. We moeten toch een beetje lol hebben…' Hij had zijn arm om haar heen geslagen en haar wang tegen zijn warme overhemd gedrukt, en eventjes geloofde ze dat hij met 'lol' seks had bedoeld, maar nu zat de afdelingschef hier dus met de sleutels te prutsen – en was hij vergeten hoe ze heette.

'Ik ga nu terug.' Ze klonk alsof ze op het punt stond om te huilen, maar Kevin hoorde haar niet. Het goed gesmeerde geluid van een sleutel die perfect in het slot paste, zorgde ervoor dat hij grinnikte.

'Ik ben fucking Indiana Jones,' sprak hij onduidelijk en hij deed het licht aan en inspecteerde de inhoud van de verlaten werkkamer.

Gunvors oude stellingkasten waren zoals verwacht gevuld met flessen en kleine chocoladedozen met het gemeentelogo erop. Op een archiefkast aan de linkerkant stond iets wat Gry zou aanduiden als elektronische troep. Afgedankte printers, oude vaste telefoons, losse kabels, stekkers en een stoffige tafelventilator die al heel lang geleden naar de milieustraat hadden moeten zijn gebracht.

'En hier… de heilige graal.' Kevin trok een magnumfles champagne van een plank.

Zelfs Gry, die in een arbeiderswoning in Rødby was opgegroeid en daarom geen bal verstand had van wijn, kon zien dat het een fles van duizenden kronen was.

'Nee, zet die terug, Kevin. Daar is er maar eentje van. Ik wil hier niet aan meedoen.' Haar stem sloeg over.

Ze had nooit in haar leven onbesuisde risico's genomen of onverstandige dingen gedaan. Ze kon de sekspartners in haar leven op drie vingers tellen en nu stond ze hier, ontspoord door haar eigen geilheid, bezig met een ordinaire diefstal op haar eigen werkplek.

'Waarschijnlijk heb je gelijk.' Kevin pakte twee flessen rode wijn van een andere plank. 'Van deze zijn er genoeg.' Hij klemde de ene fles onder zijn arm en wilde een derde pakken. 'Hou deze even vast.' Hij gooide de bos sleutels met onnodige kracht naar haar toe.

De zware sleutelbos raakte haar op haar sleutelbeen. Ze wankelde door evenveel verbazing als pijn achterover en joeg met haar elleboog op een bureautelefoon, die onmiddellijk een geluid gaf.

'*Je hebt één alarmmelding*,' zei een mechanische vrouwenstem.

'Wat was dat in hemelsnaam?' Kevin grinnikte en keek met verbazing naar de telefoon. Die gaf een rood lampje.

'*Alarm ontvangen op 10 november 2019 om 16 uur 28*,' ging de vrouwenstem verder.

'Jezus, ouwe rotzooi. 2019… Toen was jij nog jong!' Kevin gaf haar een elleboog in haar zij, opnieuw veel te hard, maar deze keer keek ze hem recht in de ogen.

'Hou toch eens je kop!' snauwde ze naar hem met klemtoon op elk woord.

Ze keek naar de telefoon met een gevoel dat er iets helemaal verkeerd was. Was dit alarm nooit afgeluisterd? Gunvor had op 31 oktober dat jaar haar laatste werkdag, op Halloween. Gry had de

opdracht gekregen om Gunvors mooi uitgesneden pompoenlamp al de dag erna weg te gooien.

'Audimus…' Kevin was achter Gry gaan staan en staarde naar het antwoordapparaat. 'Dat snertproject heb ik als een van de eerste dingen stopgezet toen ik hier kwam. Het was veel te duur.'

'Shhh!' Gry hield een vinger tegen haar lippen, toen de opname begon te lopen.

Het bijna vier jaar oude bericht bevatte in het begin niets anders dan atmosferische ruis, maar zes seconden later doorbrak een stem de stilte. De stem was broos als van een oudere vrouw en neuriede een gefragmenteerde melodie. Het klonk alsof de vrouw in haar geheugen moest graven om elke toon van de melodie te vinden, toen er een nieuwe stem klonk. Dit keer van een oudere man. De stem was ver weg, maar de woorden waren ondubbelzinnig.

'*Help*,' en daarna '*help ons!*' riep de man steeds weer in toenemende wanhoop, voor een derde stem, ook een man, maar jonger, er op de opname doorheen schreeuwde.

'*Hou je kop!*' De stem was verbazingwekkend instabiel, als die van een tiener die de baard in de keel heeft gekregen. '*Je laat me geen enkele keuze*.'

De vrouw was nu gestopt met neuriën.

'*Maar dít wil je toch niet op je geweten hebben. Moet je haar nou toch zien!*' zei de man op de achtergrond. Hij klonk als een ouder die zijn kind tot rede wilde brengen.

'*Geweten? Jij hebt het over geweten?*' De luide stem klonk nerveus. Bijna hysterisch. Er verstreken een paar seconden voor hij eraan toevoegde: '*Jij hebt destijds je verantwoordelijkheid verzaakt. Nu geef ik je een verantwoordelijkheid waar je onder zult bezwijken*.'

Er klonk tumult, en toen gilde de vrouw. Een ijzingwekkende gil als van een roek die abrupt stopte.

Gry staarde naar de telefoon. Maar meer kwam er niet, het twee keer knipperende rode lampje gaf aan dat de opname was afgelopen.

Ze draaide haar hoofd om en keek Kevin aan. 'Jij hebt dat project stopgezet, zeg je? Zijn de gebruikers daarover geïnformeerd?'

De zelfgenoegzame trek om Kevins mond verbleekte en werd gevolgd door een onzekerheid. 'Ik mocht er toch van uitgaan dat iemand daarvoor zou zorgen? Ik ben de hersenen hier, niet de con-

ciërge.' Hij schudde geïrriteerd zijn hoofd, maar stak vervolgens een uitgestoken wijsvinger voor haar neus. 'Luister eens even… Dit hier, daar hou jij je mond over, begrepen?'

'Maar…' Gry duwde Kevins hand weg, voordat zijn vinger haar in haar oog raakte. 'Het klonk toch alsof de vrouw gewond was. Daar moeten we de politie toch over informeren?'

'De politie?' Druppels speeksel landden op haar gezicht. 'Zeg eens, ben jij niet goed wijs? Nu wis je dat bericht, oké? Anders kan je je ontslag nog op mijn bureau neerleggen voor je naar huis gaat vandaag, en dan zal ik er persoonlijk voor zorgen dat je nooit nog maar iets als een afwasbaantje bij een Deense gemeente krijgt.'

Gry keek hem verbijsterd aan. Zijn ogen waren smal en priemend geworden.

'Weet je waarom deze gemeente zo rete-inefficiënt is?' Kevin greep zijn flessen en liep naar de deur. 'Dat komt door beton-bureaucraten en opgedroogde oude vrijsters als jij, Gro. Wis die troep!'

Maandag 9 oktober 2023

2

CARL

Carl Mørck was al moe geweest toen hij van huis vertrok en de aanblik van de etalage bij de boekhandel in het Rødovre Centrum, waar zijn nieuwe boek lag opgestapeld tussen kleurpotloden en de memoires van een 24-jarige influencer, droeg geenszins bij om zijn humor op te peppen.

'Het wordt een feestdag,' had de uitgever met dollartekens en kerstlichtjes in zijn ogen gezegd toen het boek van de drukkerij kwam, maar voor Carl was de dag van verschijnen iets wat hij gewoon moest doorstaan.

De vrouw in de kooi was anderhalf jaar geleden verschenen en had uitstekende recensies gekregen, maar de mediahysterie was om eerlijk te zijn groter geweest dan de verkoopcijfers waren en de vraag over 'de moeilijke tweede' was Carl sindsdien zo vaak gesteld dat hij was gaan twijfelen of het verstandig was om met nog een roman te komen. Nu was het te laat, het boek over de kostschoolmoorden in de jaren tachtig van de vorige eeuw lag in de boekhandel en had – om redenen die Carl ietwat onduidelijk waren – de titel *De fazantenmoordenaars* gekregen.

'Carl, *chop chop*!' De persvoorlichter van de uitgeverij, Anni Larsen, wenkte hem de winkel in.

Rødovre Centrum was de laatste stop van de boekhandeltournee van vandaag die de uitgave moest markeren, en Carl was gelukkig vooruitziend geweest en had bedankt voor een receptie en toespraken. Hij wilde na afloop gewoon naar huis.

Hij worstelde zich uit zijn leren jas en volgde het geluid van het onvermoeibaar ratelende vrouwspersoon. Anni Larsen was geweldig goed in haar werk, maar haar mondwerk was het best te vergelijken met dat van Rose, Vicky, Yrsa en Lise-Marie, als je de vier zussen bij elkaar optelde. Daarbij kwam een ongeëvenaard vermogen om de ene krankzinnige activiteit na de andere in Carls kalender te proppen.

'Sluit je ogen en denk aan de verkoopcijfers,' had ze gezegd, toen ze hem naar Noord-Seeland had gestuurd om als jurylid op te treden bij een taartbakwedstrijd.

Hij was zodoende op een stadsfeest geweest waar hij werd gedwongen zich door suikerzoete creaties heen te kauwen, gemaakt door schoolkinderen die waarschijnlijk hun handen sinds de zomervakantie nog niet weer hadden gewassen. Als dank voor zijn inzet had hij een parkeerticket ontvangen en hardnekkig brandend maagzuur gekregen, en Anni had het hele evenement tot zo'n groot succes uitgeroepen dat ze hem al als jurylid had aangeboden voor een bak-en-braadwedstrijd op het eiland Samsø. Die dag kon hij niet – ongeacht welke dag dat ook mocht worden.

'Ze willen jóu toch ontmoeten,' zei Anni altijd als hij vroeg of ze niet gewoon een boek konden sturen of een paar losse citaten, maar dat was in Carls ogen een waarheid met modificaties. Er bleek bijvoorbeeld geen enkele lezer te zijn verschenen op deze zogenaamde feestdag in het Rødovre Centrum, dus het komende halfuur zou waarschijnlijk niet meer zijn dan jezelf op je tenen gaan staan en wat dom te staan glimlachen.

Anni had de aantrekkelijke boekverkoopster belaagd met een meeslepende verklaring over de gedachten achter *De fazantenmoordenaars*, dus Carl deed alsof hij druk bezig was een manshoge poster aan de muur te bestuderen. Volgende week kwam een van de bekendste kookboekenauteurs hiernaartoe om boeken te signeren en gierstballetjes te maken, stond er. Er was geen poster die Carls bezoek aankondigde en dat was maar goed ook. Hoe sneller dit circus achter de rug was, hoe sneller hij naar huis kon om zijn benen op tafel te leggen.

Bij de eerste boekuitgave had hij ja gezegd tegen een publicatiefeest en interviews met de ene nog gladdere journalist dan de andere. De vragen had hij ondertussen tot in den treure gehoord en

beantwoord: 'Hoe ziet je werkdag eruit?', 'Is alles rechtstreeks uit de werkelijkheid gehaald?' en de klassieker 'Hoeveel heb je verdiend?'

Stelletje bemoeiallen.

De vrijheid hebben om te doen wat je wilt en je geliefden om je heen voelen was het enige wat voor hem telde. Misschien was het die vreselijke tijd in Vestre Fængsel en Slagelse Arrest die ervoor zorgde dat hij de kleine, intieme dingen van het leven waardeerde. Hij had eenzaamheid beleefd, was bang geweest, ronduit radeloos, en de slapeloze nachten hadden zich in hem genesteld als een zekerheid dat geld en prestige in het grote geheel niet meetelden.

'Ben je er klaar voor?' piepte Anni, waarmee ze hem terug sleurde naar het zoemende winkelcentrum. Hij volgde haar met tegenzin.

Op een dag als vandaag miste hij het om onderdeel te zijn van afdeling Q. Gordon was dan wel naar een mooie functie in Noord-Jutland vertrokken, maar met Rose en Assad, die net terug waren verhuisd naar de kelder onder het oude hoofdbureau van politie, Politigården, had hij regelmatig contact. De officiële verklaring voor de verhuizing van afdeling Q was dat er in het nieuwgebouwde domicilie van de politie op Teglholmen plaatsgebrek was. Officieus leed het geen twijfel dat afdeling Q een buitenbeentje was dat niet paste binnen de strakke kaders van de moderne politie met spreadsheets, ISO-certificaties en vaste kantoortijden. De rechercheurs van de afdeling Geweldsmisdrijven hadden altijd met een scheve blik naar afdeling Q gekeken en dat was alleen maar erger geworden nu de afdeling was gereduceerd tot Rose en Assad. De collega's op Teglholmen begrepen eenvoudigweg niet dat een team van twee man met een afnemend ophelderingspercentage extra geld en een speciale behandeling moest krijgen.

Carl deed zijn haar goed. Nee, bij nader inzien miste hij al het gezeur en gekibbel niet.

'We heten Carl Mørck van harte welkom!' riep Anni, alsof hij het grootste podium in congrescentrum Bella Center opstapte en niet naar een krakkemikkig cafétafeltje dat een winkelbediende voor de winkel had gezet en er glansvelours overheen had gedrapeerd.

Carl liep met stijve passen naar twee vrouwen toe die ieder met

hun pas gekochte boek onder hun arm stonden. Het laatste wat Mona had gezegd toen ze hem vanochtend ten afscheid had gekust was dat hij eraan moest denken om te glimlachen.

'De lezers zijn dol op je. Je hebt er niets aan als je chagrijnig overkomt,' klonk haar redenering.

Dat kon Mona wel makkelijk zeggen, maar toch deed hij wat ze had gezegd. Hij glimlachte.

'Hartelijk dank dat jullie zijn gekomen. Fantastisch dat jullie me in deze troosteloze wildernis hebben kunnen vinden. Daar ben ik blij om,' wist hij te zeggen. 'Net als dat ik blij ben dat jullie zo meteen weer vertrekken. Pas op dat jullie op zoek naar de uitgang niet verdwalen.'

Anni hapte geschrokken naar adem en pakte een boek van de stapel. 'Carl, wil je niet iets vertellen over wat deze gelukkige lezers van *De fazantenmoordenaars* kunnen verwachten?'

Carl zuchtte. Helaas had hij er een handtekening onder gezet dat hij wel voor kwellingen als deze zou komen opdraven. Events, zoals Anni ze graag noemde.

'Jawel, dus… In 1987 werden een broer en een zus vermoord aangetroffen in een zomerhuisje. Een onopgeloste zaak, totdat afdeling Q die in handen kreeg. Sommige mensen zullen waarschijnlijk vinden dat we wel heel gedurfde methoden hebben gebruikt om de zaak op te lossen. Ik wil het aan de lezers overlaten om daarover te oordelen.' Hij keek naar de twee vrouwen die het bescheiden publiek van vandaag vormden. Ze hadden hetzelfde kapsel, kort met lange plukken haar die voor hun oren hingen.

'Is het goed dat we een selfie maken?' vroeg de een en ze haalde een smartphone uit haar tas.

Carls mond wist er een 'uiteraard' uit te persen.

'Wil je even door je knieën gaan?' De twee vrouwen klemden zich tegen hem aan, terwijl hij in een soort bospoephouding zakte en probeerde zich te herinneren hoe je een mysterieuze schrijversglimlach liet zien zonder als een louche schoenenverkoper over te komen.

'Perfect voor Instagram!' liet de vrouw met de smartphone weten, waarna ze verdwenen en Carl aan zichzelf en de lege gang van het winkelcentrum overlieten.

Anni was de winkel in gelopen om verder te babbelen met de eigenaresse van de boekhandel, en Carl begon de stapel boeken met zijn eigen naam erop te tellen. Er lagen nog twaalf op het cafétafeltje en hoeveel hij er ook van hield om alleen te zijn, even pijnlijk was het om hier te staan staren zonder dat iemand enige notie van hem nam.

Hij overwoog naar de toiletten van het winkelcentrum te sluipen en zich te verstoppen totdat het verplichte halfuur voorbij was, toen Anni met een opgetogen gezichtsuitdrukking naar buiten kwam die slechts één ding kon betekenen: nieuwe onprettigheden.

'Ik heb een freelancejournalist aan de lijn,' gilde ze. Alle publiciteit was in Anni's ogen goede publiciteit, en journalisten waren daarmee door de hemel gezonden schepsels. 'Hij heet Pelle Hyttested.' Ze reikte hem haar telefoon aan.

Carl fronste zijn voorhoofd. Dat geen enkele moraliteit bezittende spook had jarenlang voor het roddelblad *Gossip* gewerkt en was al even lang als een puist op een bepaald lichaamsdeel. Tijdens Carls voorlopige hechtenis hadden Mona en de collega's van afdeling Q het idee gekregen om Pelle Hyttested met valse informatie over Carl te voeden, wat de schoft in zijn onbesuisde bloeddorst direct naar het blad had gestuurd, want kritisch vermogen had hij gelukkig niet. Toen de aanklachten tegen Carl waren komen te vervallen, was Hyttested zoals verwacht ontslagen voor het brengen van *fake news*, dus de gevoelens van de man voor Carl lagen waarschijnlijk niet aan de goede kant van het vriespunt.

Het waren dan ook geen felicitaties die uit de telefoon klonken, toen Carl zijn 'Mørck' had gebromd.'

'Nog een boek, Mørck? Over échte mensen, begrijp ik! Je bent bij afdeling Q weggegaan en verdient nu geld aan jullie sensationele zaken. Je jaagt de bevolking de stuipen op het lijf, onthult zelfs de opsporingsmethoden van jullie groep. Is dat de reden dat het opheldering spercentage van afdeling Q zo hemeltergend laag is de laatste paar jaren?' prevelde Hyttested erop los.

Carl krabde zich in zijn nek. Wat moest hij nou toch op zulke idiote beweringen antwoorden? Toen hij bijna drie jaar geleden was gearresteerd en gevangengezet, hadden Gordon, Rose en Assad zonder zijn hulp drie moorden onderzocht die aan de spijkerpistoolzaak

waren gerelateerd. Al deze moorden werden nu als opgehelderd beschouwd. In zijn optiek was dat een indrukwekkende prestatie.

'Ik heb gehoord dat de politie van Kopenhagen overweegt om afdeling Q op te heffen,' drong Pelle Hyttested aan.

'Wie zegt dat in godsnaam?'

'Carl Mørck, je weet best dat ik mijn bronnen niet kan onthullen,' klonk de cryptische reactie.

'Bronnen… Noem jij dat zó als je stemmen in je hoofd hoort?' Carl had zin om de telefoon keihard weg te gooien, maar een blik van Anni bracht hem tot bezinning. 'Luister eens, het is langzamerhand al een hele tijd geleden dat ik bij de politie ben weggegaan. En mijn boeken schrijf ik eigenlijk niet uit lust, maar uit plicht.'

Het werd stil aan de andere kant van de lijn.

'Ik schrijf een stukje Deense geschiedenis en ik probeer de Denen geen angst aan te jagen, maar juist om ze zich veilig te laten voelen. Want wat is het grote verhaal over afdeling Q?' vroeg Carl.

Nog steeds stilte. Was het echt zo eenvoudig om Hyttested zijn mond te laten houden?

'Het verhaal van afdeling Q is dat misdaad niet loont. Jazeker, een moordenaar kan rechtvaardigheid maanden, misschien zelfs jaren ontlopen. Maar dan komt er een document tevoorschijn, praat iemand zijn mond voorbij of krijgt last van een slecht geweten, of er wordt een DNA-spoor tot leven gewekt. En aldus wordt zelfs de ergste wandaad vroeg of laat opgehelderd. Het verhaal van afdeling Q is dat zelfs de zwakste de sterkste kan worden, en dat de goeden uiteindelijk altijd overwinnen.'

Carl haalde diep adem en reikte de telefoon terug aan Anni. Hij werd helemaal suf van zo lang en zo hoogdravend praten en zocht om zich heen naar een café, een kroeg of gewoon een worstkraampje. Zou een nieuwbakken filosoof nou niet ergens in dit geslachtloze etablissement een biertje en een sigaret kunnen krijgen?

Misschien kon hij gewoon tegen de muur leunen en rechtop een tukje doen, zijn post hier in het randgebied van de boekhandel werd namelijk niet echt bestormd. Maar het gevoel dat iemand naar hem staarde zorgde dat hij zijn ogen weer opsloeg.

Een vrouw die gekleed was in een groene jurk en een wollen jas stond te friemelen aan een draaibaar rek met leesbrillen, terwijl ze

steelse blikken in zijn richting wierp. Het zou best een fan kunnen zijn die uit was op een handtekening, dus Carl toonde zijn sexy schrijversglimlach. Dat leek echter het tegenovergestelde effect te hebben, want de vrouw verdween in haar licht merkwaardige uitdossing onmiddellijk in de ernaast gelegen winkel: een grote zonnebril, een sjaal om haar haar gebonden en haar kraag opgeslagen. Ze leek trouwens op een vrouw in vermomming, maar wie kleedde zich in hemelsnaam zó om naar het Rødovre Centrum te gaan?

Toen het halfuur eindelijk voorbij was, had Carl met hulp van Anni nog drie boeken verkocht. Ze trok hem in een geparfumeerde omhelzing naar zich toe.

'Dat was mooi wat je zei over de slachtoffers die uiteindelijk overwinnen,' zei ze. 'Ik raakte er zo door ontroerd, Carl.'

Carl probeerde zich te herinneren wat hij nou precies had gezegd dat zo geniaal was, toen hij over Anni's schouder zag dat de vrouw in de groene jurk naar het draairek met leesbrillen was teruggekeerd. Haar jas hing nu over haar ene arm en toen Anni was weggelopen waagde ze zich haastig dichterbij.

'Carl Mørck?' vroeg ze. 'Kunnen wij even onder vier ogen praten?'